

Heemkundekring

Stad en Lande van Tholen

Verslag over het verenigingsjaar 2022

Vaak zijn we op zoek naar een referentie in de tijd die achter ons ligt. Net als voor velen persoonlijk zal 2022 ook voor onze vereniging de geschiedenis ingaan als 'het jaar na corona', waarin alle geplande verenigingsactiviteiten weer 'gewoon' konden doorgaan. Wat in 2022 niet gewoon was, is de enorme groei van het aantal leden; we groeiden per saldo met 67 leden naar een totaal van 334. Afgaande op de momenten waarop we de meeste nieuwe leden konden inschrijven, kunnen we concluderen dat publiciteit en zichtbaarheid hierin een grote rol hebben gespeeld. Ons jaarboek 2021, dat halverwege januari 2022 verscheen, leverde veel publiciteit op. De grote artikelen in de Eendrachtbode, PZC en BN DeStem hebben veel mensen bewust gemaakt van het bestaan van de onze vereniging. Het bestuur bedankt de auteurs en redactie voor deze fraaie uitgave waarvan de artikelen over lepra en cholera heel dicht tegen de actualiteit van corona aanschuren. De grootste succesfactor is toch wel de bewust nagestreefde zichtbaarheid in onze eigen publieke ruimte, zoals de opening van de speeltuin in Scherpenisse en de braderieën op het eiland. Ook de fotopresentaties voor verenigingen zorgen meestal wel voor ledenwinst.

Op 31 december 2022 telde de vereniging 334 lidmaatschappen, waarvan 211 individuele lidmaatschappen en 123 gezinslidmaatschappen, hetgeen een totaal aantal leden van 457 betekent. Drie leden zijn ons overleden door overlijden.

Van het totaal aantal lidmaatschappen noteren we 14,6% van buiten het eiland, 28,7% uit de kern Tholen als hoogste en 12% uit Oud-Vossemeer als laagste. Uitgedrukt in het aantal lidmaatschappen in relatie tot het aantal huishoudens per kern, scoort Sint-Annaland het hoogst met 4,2% en Oud-Vossemeer het laagst met 1,1%, bij een gemiddelde van 2,9% over alle huishoudens van het eiland, waaraan de kern Tholen bijna voldoet met 2,8%. Deze analyse wil het bestuur gaan gebruiken om de ledenwerving vooral te stimuleren daar waar het grootste potentieel aanwezig is.

Bestuur

In het eenentwintigste verslagjaar vergaderde het algemeen bestuur zeven keer. Alle keren vergaderden we op dinsdagmorgen van 10.00- 12.00 uur in het atrium van De Meestof, waar we dankbaar gebruik maakten van de daar aanwezige catering. Mede door de beperkte ruimte in onze verenigingskamer in De Meestof zijn we in het atrium blijven vergaderen.

Na een aantal jaren van onderbezetting waren we na de ledenvergadering van 20 april 2022 in aantal weer compleet. Met Ad de Graaf als voorzitter zijn we anders naar de positie van onze vereniging gaan kijken. Het begrip 'zichtbaarheid' had hij hiervoor als webmaster ingebracht; meer activiteit van de leden en het opbouwen van een goede relatie met de gemeente en organisaties die vergelijkbare doelen nastreven zijn daar nog bij gekomen. Naast het bestuurswerk ziet Ad het onderhouden van externe contacten als voornaamste taak. Adrie Cornelisse is benoemd in de functie van algemeen bestuurslid en heeft als speciale taak de Open Monumenten Dag. Nieuw was dit jaar het opvoeren van een tweede ledenvergadering in de periode dat we gewend waren de najaarslezing te organiseren. Het

officiële deel voor de pauze was voornamelijk bedoeld om de begroting voor 2023 vast te stellen. Het bestuur vindt het beter om de begroting vast te stellen vóór het volgende boekjaar dan zoals we gewend waren tijdens het lopende boekjaar. Dit werd ingegeven door de situatie dat voor het eerste en tweede coronajaar pas achteraf de begroting kon worden goedgekeurd.

Informerende van de leden

De nieuwsbrief voor de leden verscheen dit jaar vijf keer. Uit reacties van de leden, zowel mondeling als via de e-mail, mogen we concluderen dat deze vorm van informatie als zeer waardevol wordt beoordeeld. De nieuwsbrief wordt uit het oogpunt van kostenbesparing nog uitsluitend per e-mail verzonden. We beseffen dat er nog enkele leden zijn die van dit medium geen gebruikmaken. Er is veel moeite gedaan om toch iedereen te bereiken. Als laatste middel is ingezet op het afdrukken en bezorgen van de nieuwsbrief door een lid uit de eigen kern of woonomgeving. Zoals voor alle verenigingen en organisaties is ook voor ons de website onmisbaar geworden. Met kleine publicaties en verslagen van verenigingsactiviteiten voorzien van veel beeldmateriaal is op geen enkele andere manier zo snel en duidelijk informatie te verspreiden. Ad heeft zijn taak als webmaster voor het grootste gedeelte overgedragen aan Dolores Bijl; weer een welkome en zeer gewaardeerde bijdrage van een van onze leden. Ook facebook blijkt voor ons een middel dat goed functioneert.

Fotoproject

Het fotoproject heeft in 2022 weinig vorderingen gemaakt, vooral door software-problemen in het systeem van de gemeente, waarbij we ons aangesloten hebben. De toegezegde subsidie van het Prins Bernhard Cultuurfonds hebben door extra inspanningen van de penningmeester kunnen veiligstellen.

Kerkenvisie

Uiteindelijk zijn we op 29 september voor de eerste en enige keer betrokken bij de kerkenvisie. Na deze bijeenkomst zou de conceptvisie worden opgesteld.

Contacten

We hebben ruilabonnementen van elkaars publicaties met de heemkundekringen in Sint Philipsland, Halsteren en Walcheren, en met de geschiedkundige kring van Bergen op Zoom. Verder zijn we donateur van de stichting Zeeuws Erfgoed en lid van Erfgoedvereniging Heemschut. En we ontvangen meerdere digitale nieuwsbrieven: van Zeeuws Archief, Nederland Monumentenland/Erfgoedstem, Cultuurkwadraat, Stichting Kastelen Buitenplaatsen Landgoederen (SKBL), Erfgoed Zeeland, heemkundekring Halchterth en Projectbureau Open Monumentendag. De eerste gezamenlijk met Philippusland uitgevoerde organisatie van de Open Monumentendag was een succes. We hebben veel vertrouwen in het vervolg. Als vervolg op de erfgoedvisie heeft de gemeente een Erfgoedplatform samengesteld uit leden van alle belangenorganisaties binnen de gemeente die zich inzetten voor behoud van erfgoed. Een ander gevolg van de erfgoedvisie is het opstellen van een gemeentelijke monumentenlijst, waar we ook actief aan meewerken. Samen met de lopende inventarisatie op de begraafplaatsen draagt dit bij aan het versterken van de samenwerking tussen onze vereniging en de gemeente Tholen zowel op ambtelijk niveau als met het college van BenW.

Verenigingsactiviteiten

Op 15 februari was er de winterlezing in Wellevaete. Het onderwerp was Boathouse, de geheime trainingslocatie aan de Eendracht. Met een aanzienlijk aantal belangstellenden was dit een zeer geslaagde avond die goed paste in het uitgestelde herdenkingsjaar van WOII.

Op 7 april waren meerdere (bestuurs)leden aanwezig bij de boekpresentatie over de luchtoorlog boven Tholen en Sint Philipsland.

Op 20 april was de algemene ledenvergadering in Haestinga met na de pauze een eigen bijdrage van bestuursleden over de lopende projecten: fotocollectie, inventarisatie begraafplaatsen, archeologie en de Grote Muiterij; niet alleen bedoeld ter informatie maar ook bedoeld om leden te interesseren hieraan een bijdrage te leveren.

We stonden met een stand bij de opening van de speeltuin in Scherpenisse, op de Havendagen in Tholen en de braderieën van Sint-Maartensdijk, Sint-Annaland en Tholen.

De excursie hielden we dit jaar dicht bij huis op boerderij de Grote Muiterij die ingrijpend wordt

gerestaureerd. We werden daar op 24 september in twee groepen zeer hartelijk ontvangen door Hans en Rosita en kregen een zeer interessante uitleg bij alles wat er te zien was en wat nog moet worden aangepakt. Als intermezzo genoten beide groepen de gezamenlijke lunch in de machineloods. Een zeer geslaagde bijeenkomst die in deze vorm zeker voor herhaling vatbaar is.

Op 19 oktober hadden we de gecombineerde avond met ledenvergadering en najaarslezing waarbij andermaal de Grote Muijerij centraal stond maar dan in het kader van 'voor welke dilemma's en keuzes kom je te staan bij een ingrijpende restauratie'. Hans Smeenk wist als bevlogen en zeer deskundig restaurateur bijzonder te boeien.

Op 11 november hadden we onze traditionele keutjesavond; weer in Sassegrove te Scherpenisse. De ervaren geschiktheid van de ruimte en vooral de kwaliteit van het eten in het vorige jaar lieten ons geen andere keus. Met alweer een leuke bijdrage van Jopie Meerman was ook deze avond weer zeer geslaagd.

De werkgroep archeologie is inmiddels voorzichtig van start gegaan.

Drie enthousiaste mannen zijn op 21 oktober van start gegaan met de inventarisatie van het funerair erfgoed op de begraafplaats van Poortvliet. In het voorjaar van 2023 hopen we hiervan de rapportage aan de gemeente te kunnen presenteren. Voor Oud-Vossemeer en Sint-Annaland hebben zich ook al vrijwilliger gemeld.

Huisvesting

Nu zitten we nog in De Meestof en voelen ons daar zeer welkom. Gezien de toekomstplannen beschikken we daar zeker niet over een ideale ruimte. Enerzijds is de ruimte te klein en anderzijds niet erg toegankelijk. Bijvoorbeeld een werkgroep archeologie moet kunnen beschikken over een ruimte waar relictten schoongewassen kunnen worden, onze bibliotheek en ander archiefmateriaal moet geregistreerd worden en toegankelijk zijn, zeker als we die voor leden willen openstellen moet er een leesruimte zijn. De fotowerkgroep moet ruimte hebben om met een computer te kunnen werken en het bestuur moet tijdens een vergadering iets op een wand of scherm kunnen projecteren. Er is binnen het bestuur gefilosofeerd over een ander onderkomen. Als voorbeeld is genoemd een ruimte in het oude stadhuis van Tholen. Het is niet dat we in De Meestof weg moeten maar we weten ook dat de ruimte die we eventueel achterlaten door De Meestof zelf snel gevuld zal zijn.

Dit jaarverslag laat zien dat je als vereniging moet meebewegen in de ontwikkelingen die een andere tijd met zich meebrengt. De bekende uitspraak "als je doet wat je deed, krijg je wat je had", geldt ook voor een vereniging. Als we niet zo duidelijk naar buiten waren getreden, hadden we zeker niet zo'n grote toename van leden gehad. Anderzijds liften wij waarschijnlijk ook mee op de huidige ontwikkeling dat mensen meer interesse tonen in hun eigen (streek)geschiedenis. Er is ook een keerzijde: meer activiteit binnen een vereniging vergt meer organisatie. Organisatie in hoofdlijnen mag men verwachten van een bestuur maar organisatie in u er duidelijk beweging is in een richting met meer activiteit, die door het bestuur wordt aangedragen rondom de uitvoering en de uitvoering zelf kan niet alleen vanuit een bestuur. Hiervoor is medewerking van de leden noodzakelijk. Wat zou het mooi zijn als een bestuurslid als lid van een werkgroep gewoon lekker met zijn of haar hobby kan bezig zijn, bijvoorbeeld met archeologie, landschap, geschiedenis van eigen stad of dorp, genealogie of wat dan ook.

Samen kunnen we onze vereniging nog interessanter maken!

De secretaris, Piet Quist